

F3:1 Organisatoriska friskfaktorer – i teori och praktik

Charlotte Wiberg Wikholm

Petra Lindfors

“suntarbetsliv

Organisatoriska friskfaktorer – i teori och praktik

Petra Lindfors

Forskare Stockholms universitet

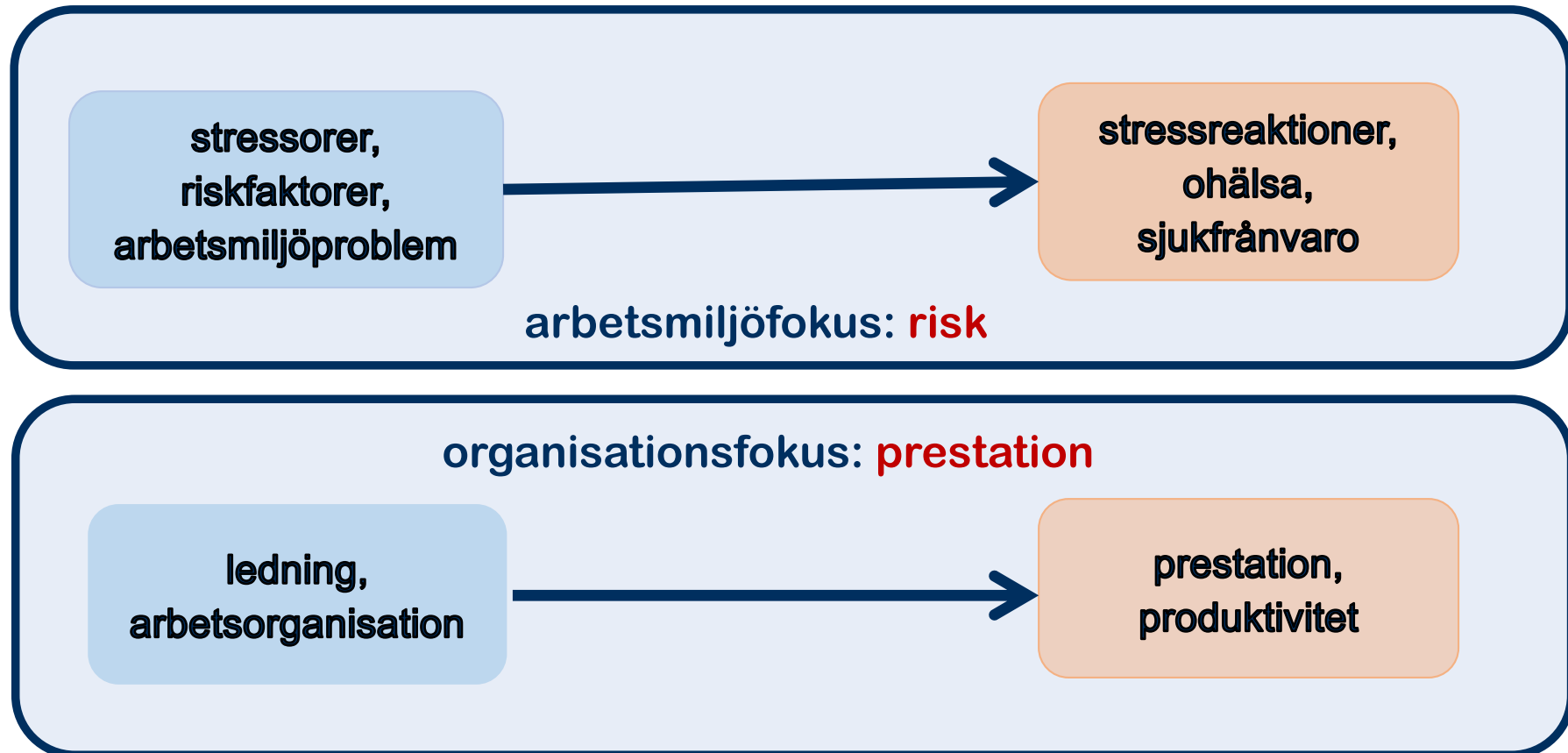
Charlotte Wiberg Wikholm

Verksamhetsutvecklare Suntarbetsliv

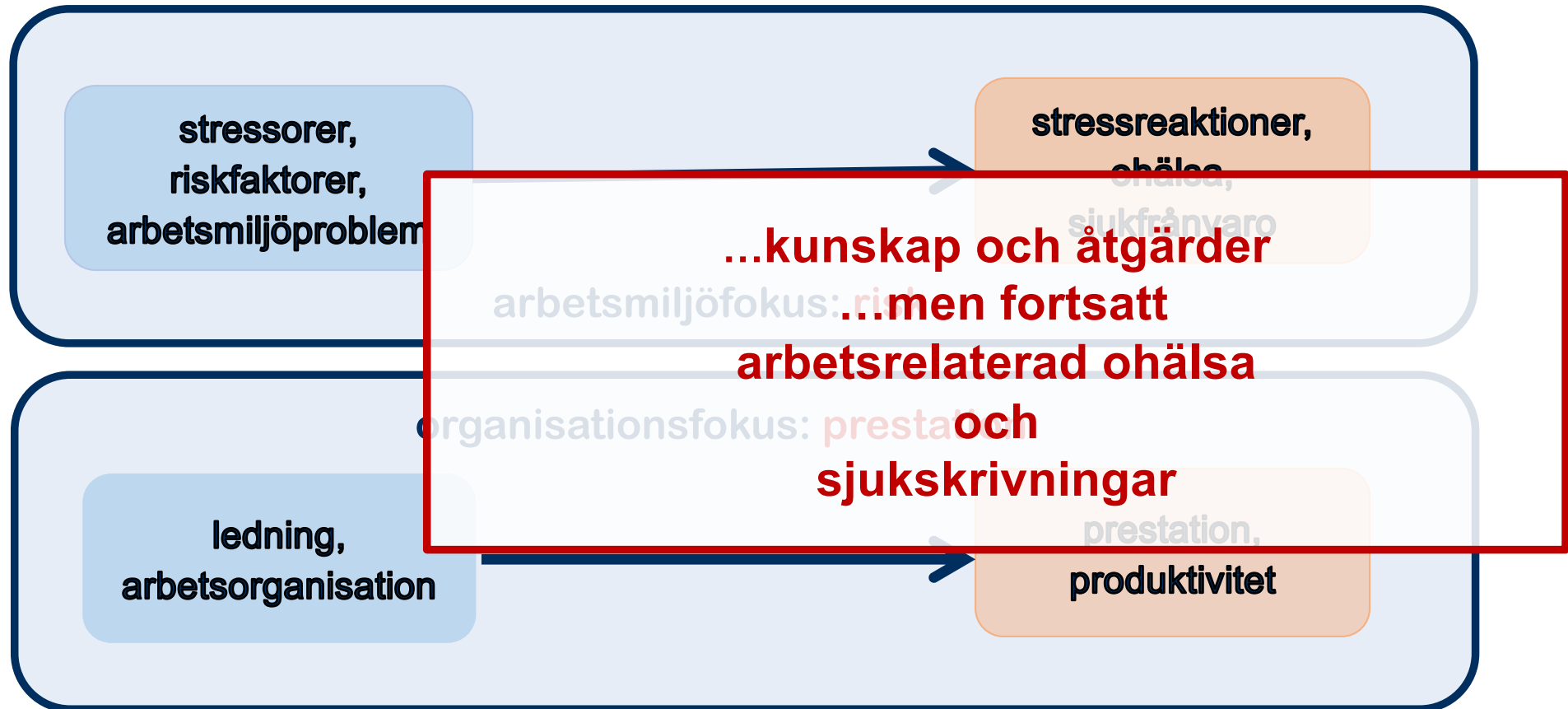

Vad vet vi?

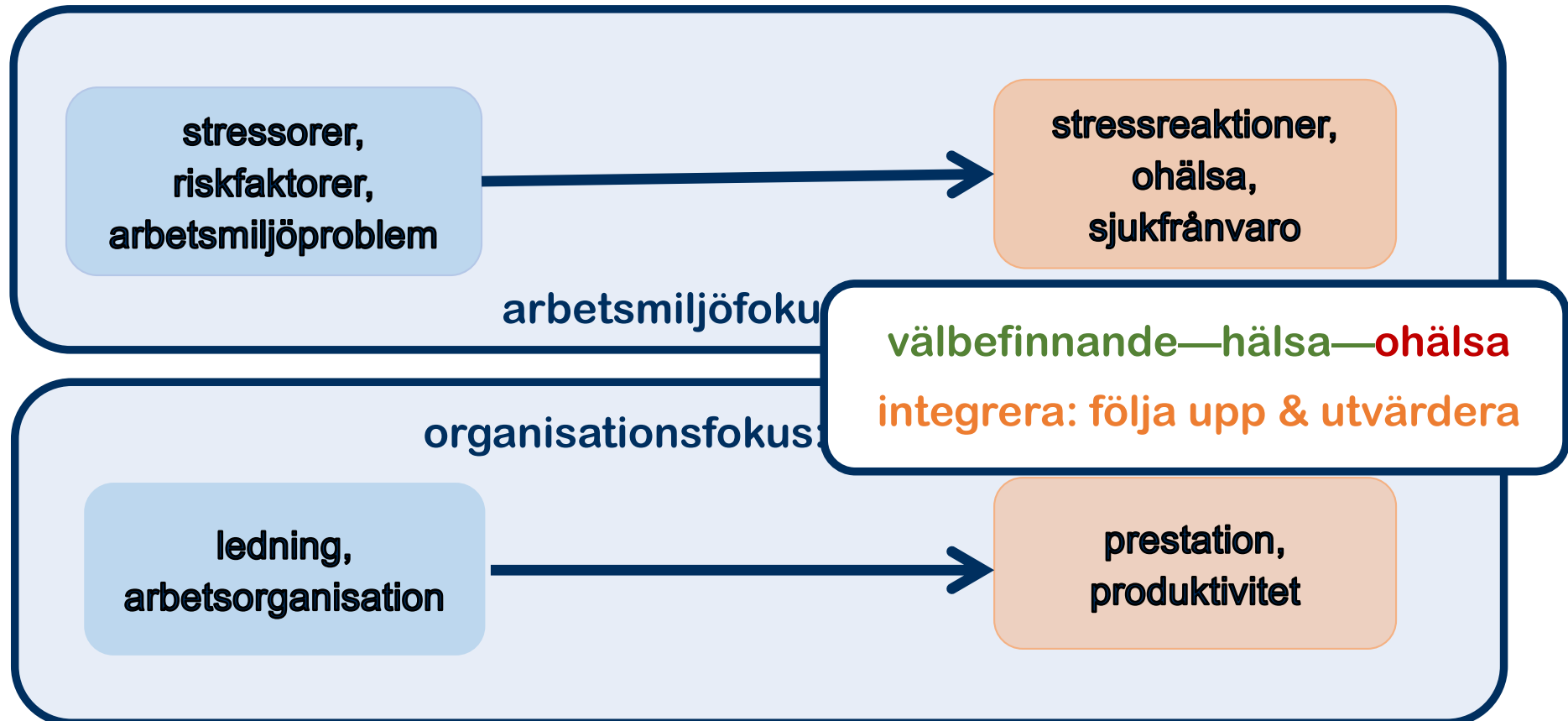
Arbetslivsforskning: vad vet vi?

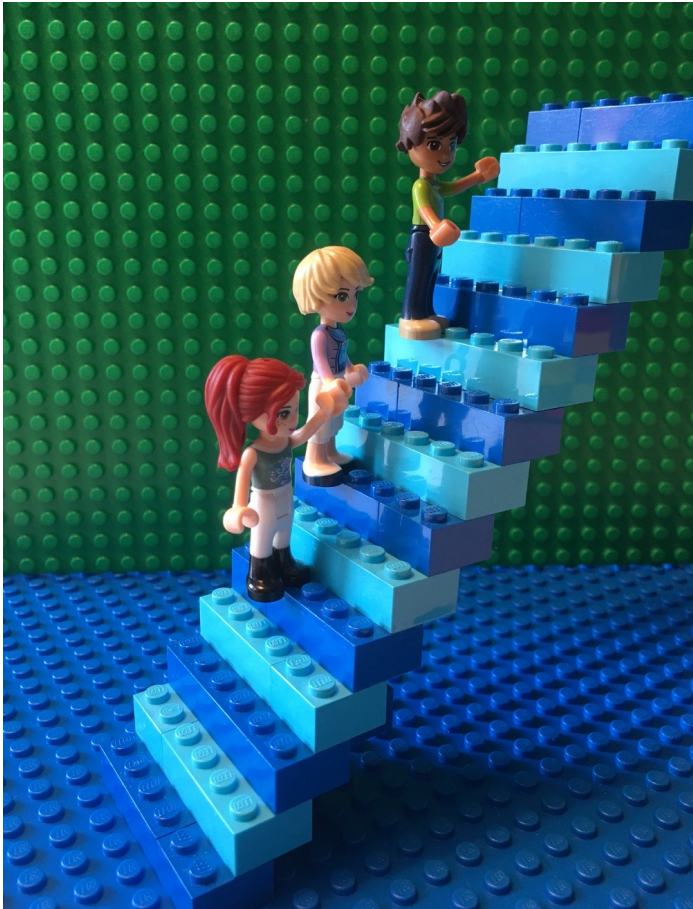
Arbetslivsforskning: traditionella perspektiv

Arbetslivsforskning: vad vet vi?

Arbetslivsforskning: begränsat "helhetsperspektiv"

organisatorisk arbetsmiljö(risk)

(psyko)social arbetsmiljörisk

fysisk, kemisk arbetsmiljörisk

Varför?

Legitimitetsfrågan *eller* ”vad står det”?

Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om planering och organisering av arbetsmiljöarbete AFS 2023:1

<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/afs-20231/forfattningshistorik-afs-20231/>

1 § Syftet med dessa föreskrifter är att arbetsgivare ska planera, organisera och genomföra sitt arbetsmiljöarbete för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och uppnå en tillfredsställande arbetsmiljö.

Legitimitetsfrågan *eller* vad står det?

Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om planering och organisering av arbetsmiljöarbete AFS 2023:2

<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/afs-20232/forfattningshistorik-afs-20232/>

OSA mål **Mål**

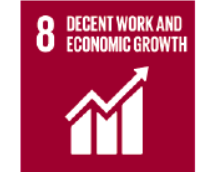
5 § Utöver det som gäller enligt 4 och 6–11 §§ i detta kapitel ska arbetsgivaren ha mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Målen ska syfta till att främja hälsa och öka organisationens förmåga att motverka ohälsa.

Arbetsgivaren ska ge arbetstagarna möjlighet att medverka i arbetet med att ta fram målen och se till att arbetstagarna känner till målen.

Målen ska vara skriftliga om det finns tio eller fler arbetstagare i verksamheten.

Mål?

Helhetsperspektiv och nivåer

Välmående verksamheter

förutsätter goda villkor som
främjar hållbarhet över tid

organisatoriska
faktorer

psykosociala
faktorer
krav & resurser

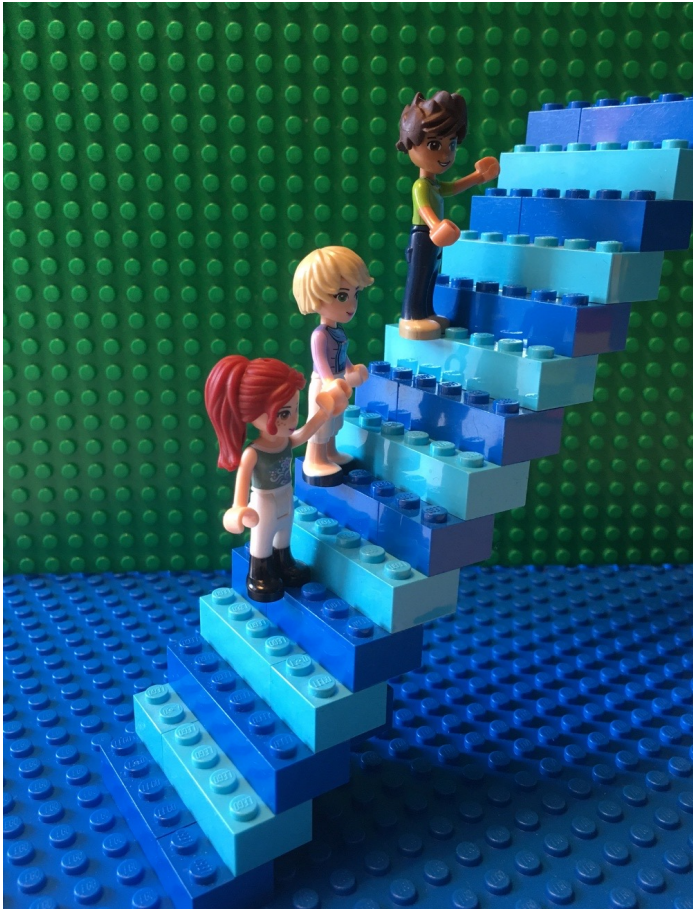
arbets- &
hälsorelaterade
faktorer

+

välbefinnande

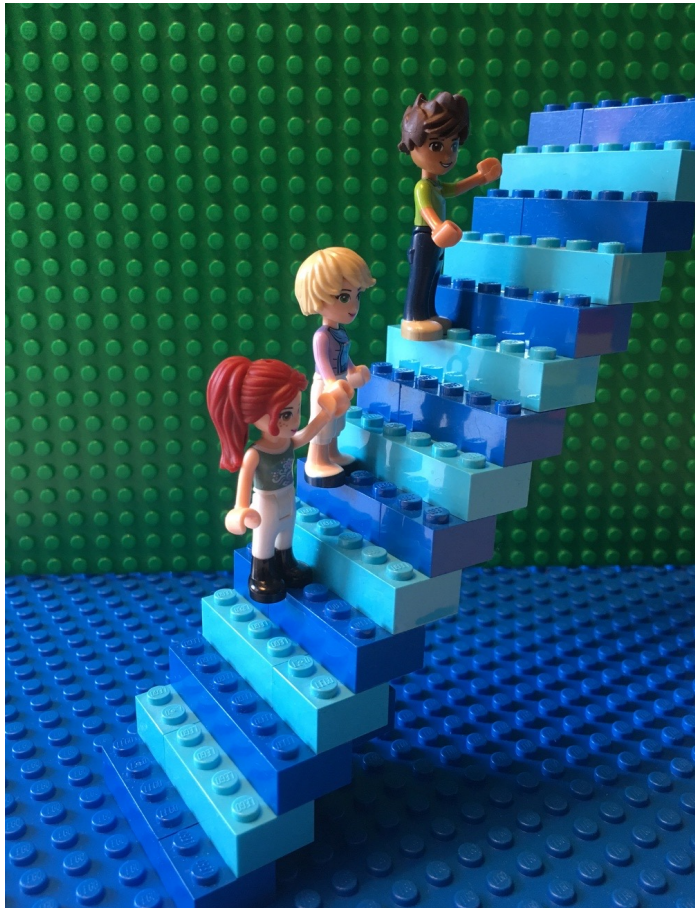
kvalitet
&
produktivitet

Främjande förutsättningar

- helhetsperspektiv
 - organisatoriska faktorer
 - (psyko)social arbetsmiljö
- parallella perspektiv
 - **risk** *och* **frisk**
 - främjande *och* förebyggande
- kartlägga, undersöka och följa
 - mål?

Främjande förutsättningar: *frisk* och *risk*

hållbara välmående verksamheter

friska, framgångsrika arbetsplatser

organisatorisk arbetsmiljö(risk)

(psyko)social arbetsmiljö(risk)

fysisk, kemisk arbetsmiljörisk

Friskfaktorer

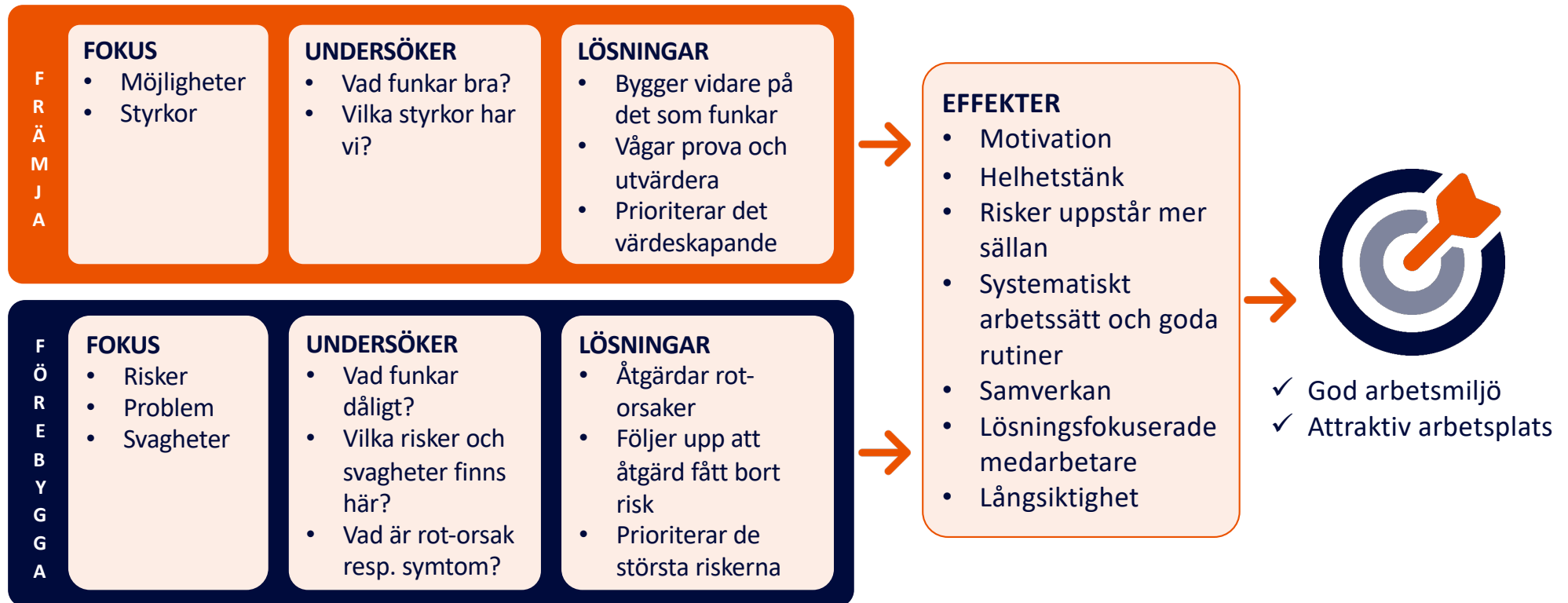
Ett mer främjande arbetssätt

	FRÄMJANDE	FÖREBYGGANDE	EFTERHJÄLPANDE / ÅTERSKAPANDE
ORGANISATION			
GRUPP			
INDIVID			

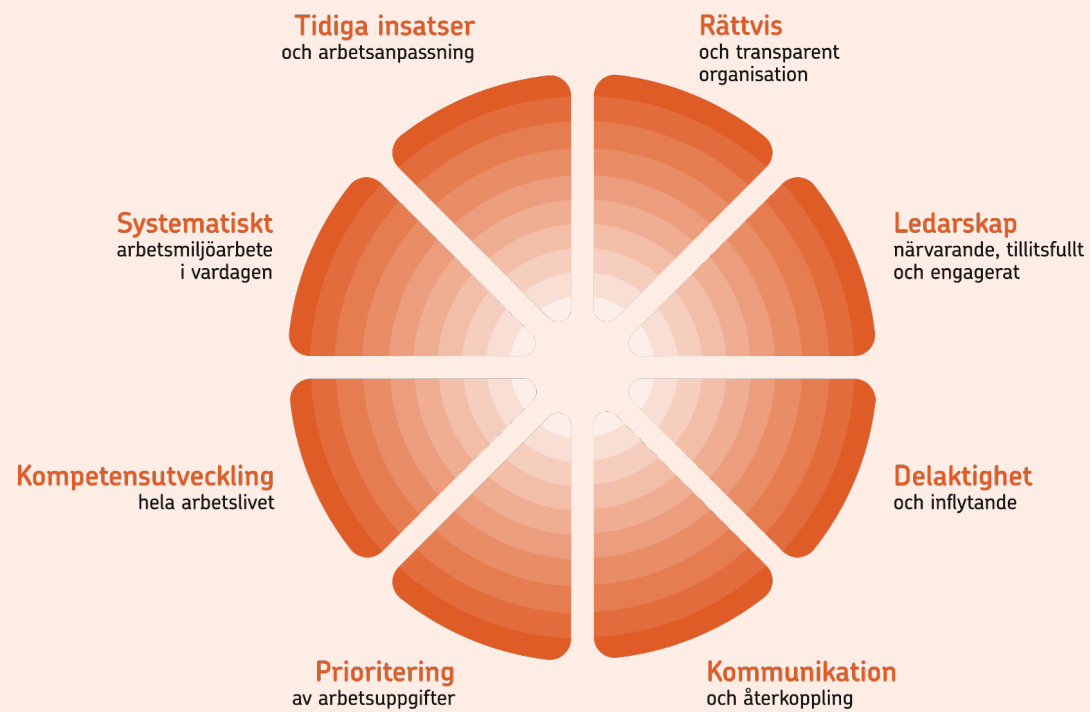
Friskfaktorerna
vägleder oss till
ett mer
främjande
arbetssätt!

“suntarbetsliv

Båda perspektiven behövs! Har ni balans?

Friskfaktorer

Friskfaktorer

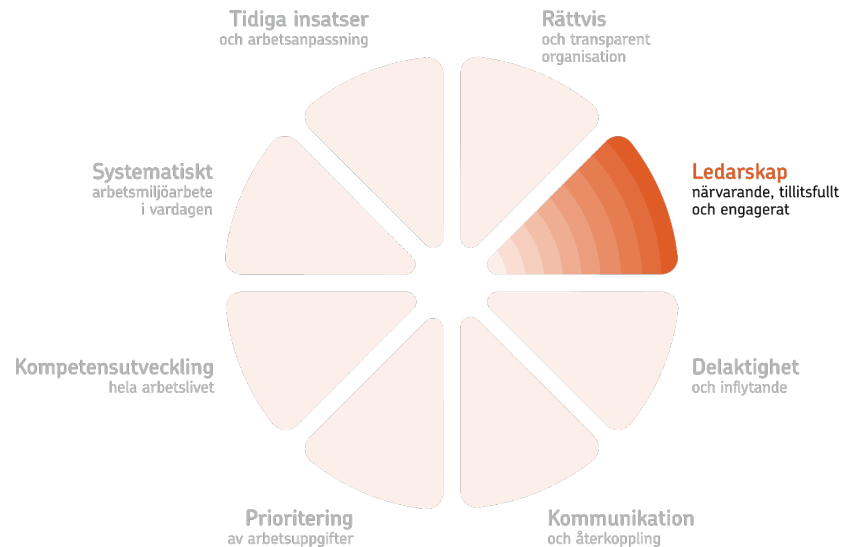
Närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap

Ledare är tillgängliga, tydliggör mål, inspirerar och visar vägen.

Ledare är måna om att utveckla relationer och visar tillit genom att ge ansvar, stöd och möjligheter.

Chefer och medarbetare i alla led tar ansvar och tydliggör vad de behöver för att göra sina uppgifter och nå uppsatta mål.

Alla ser till verksamhetens bästa och driver gemensamt verksamheten framåt.

suntarbetsliv

Att stärka friskfaktorer är att arbeta med OSA i praktiken

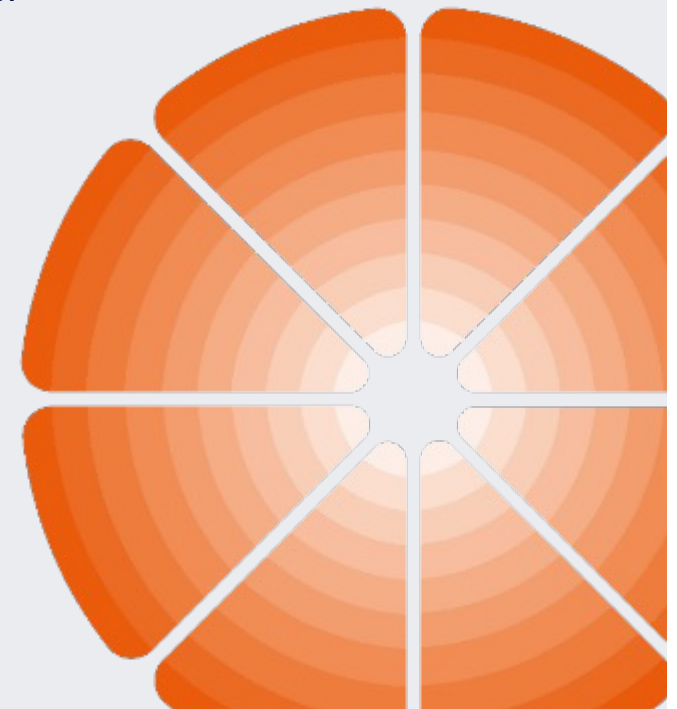
Organisatorisk arbetsmiljö

- Ledning och styrning
- Kommunikation
- Delaktighet och handlingsutrymme
- Fördelning av arbetsuppgifter
- Krav, resurser och ansvar

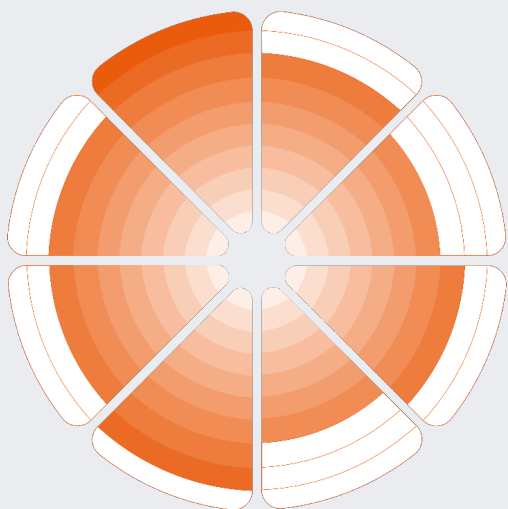
Källa: AFS 2015:4

Social arbetsmiljö

- Socialt samspel
- Samarbete
- Socialt stöd

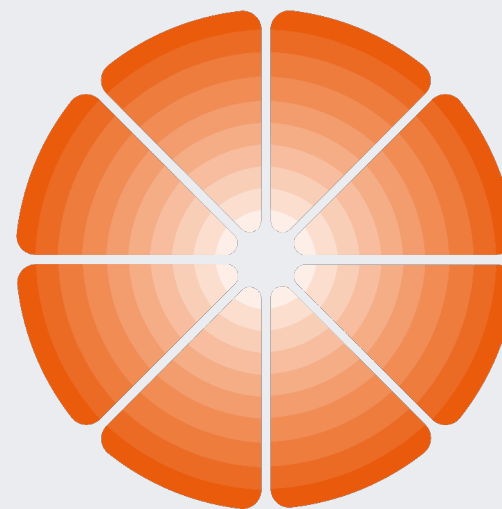

Att gå från nuläge till önskat läge

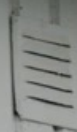

Nuläge

Vad behöver vi
fortsätta, börja och sluta göra
- för att bättre nå dit vi vill?

Önskat läge

Ystads kommun

Daglig verksamhet
Spaljegatan 12

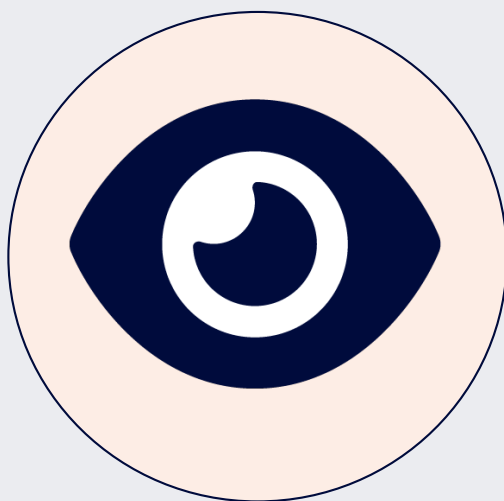
**Gör inte mer
– gör annorlunda!**

“suntarbetsliv

Vad är ett beteende?

Allt vi gör och säger

Se

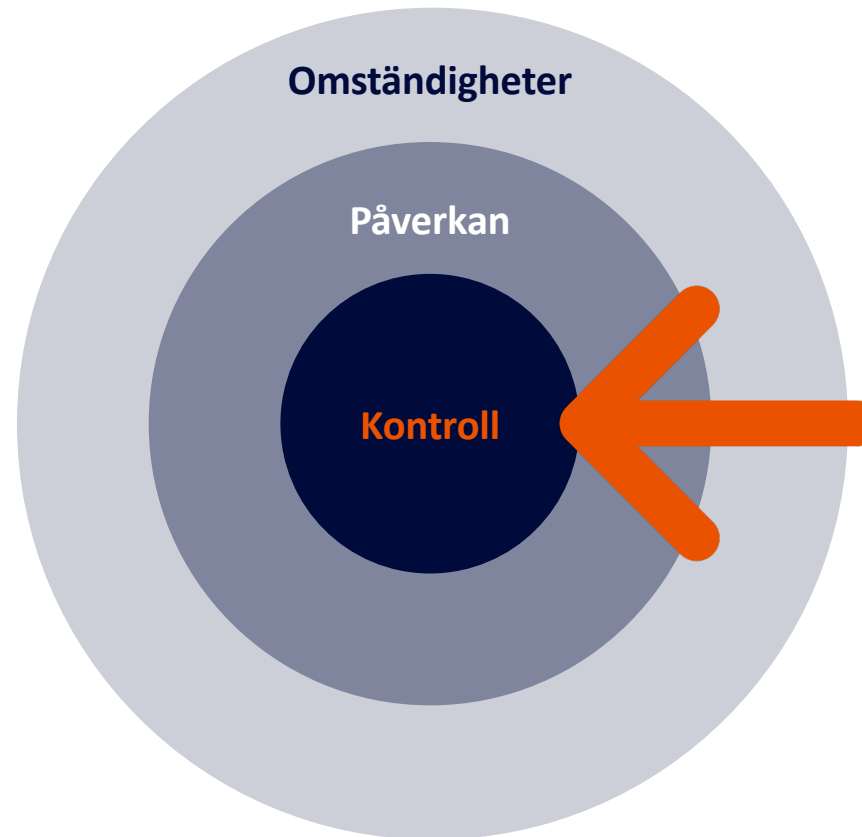
Höra

Påverkanscirkeln

Kontroll
Det du personligen har kontroll över, som beteenden och handlingar.

Påverkan
Den påverkan du kan ha på andras beteenden - som t ex kollega eller ledare.

Omständigheter
Det som du inte kan påverka, – som vädret, tågförseningar, politiska beslut.

**Fokusera på
det du kan
kontrollera!**

“suntarbetsliv

Friskfaktorer i praktiken

Vad gör vi redan och vad kan vi göra annorlunda eller ännu mer av?

Rättvis och transparent organisation

- ☐ Vi följer rutiner och överenskommer – det vi säger att vi gör är också det vi gör.
- ☐ Vi frågar om vi tycker att det är oklart.
- ☐ Vi berättar öppet och ärligt om vi känner till och tycker i arbetet om svåra frågor.

Prioritering av arbetsuppgifter

- ☐ Vi berättar för varandra om vi har att göra och om vi har hjälp att hjälpa till.
- ☐ Vi prioriterar bland arbetsuppgifter utifrån situation med stöd från chefen.
- ☐ Vi ber om hjälp från vår chef om vi inte kan eller vet hur vi ska göra.

Ledarskap närvarande, tillitsfullt och engagerat

Vi berättar för vår chef vad vi behöver för att klara vårt uppdrag.

Vi pratar om hur tillgänglig vår chef behöver vara utifrån våra behov.

Vi pratar om vad vi behöver göra för att utveckla tillitsfulla relationer.

Kommunikation och återkoppling

- ☐ Vi använder de kommunikationskanaler vi kommit överens om.
- ☐ Vi pratar med varandra och inte om varandra.
- ☐ Vi ger varandra positiv och utvecklande återkoppling.

Tidiga insatser och arbetsanpassning

- ☐ Vi agerar för att få återhämtning under arbetspasset genom att till exempel ta promenadmöten, pauser eller fika.
- ☐ Vi berättar för vår chef om vi inte mår bra.
- ☐ Vi följer rutiner för sjukanmälan och sjukskrivning.

behov.

Integrera i befintliga strukturer

Risk- och frisk-
bedömning

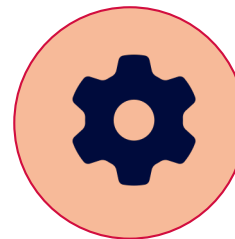
Friskfaktorer
som
mål för OSA

Friskfaktorerna
in i
medarbetar-
undersökningar

Regelbundna
PULS-
mätningar

Friskfaktorer i
årshjul för SAM

Friskfaktorer i
verksamhets-
planen

Framgångsfaktorer i friskfaktorarbetet

Suntarbetslivs stöd i arbetet med friskfaktorer

Studio Friskfaktor

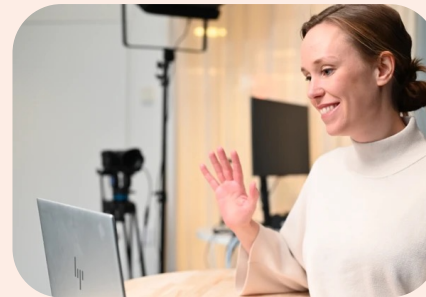
Säsong 1 & 2

Programserie

Friskfaktorlabbet

Ett verktyg för
arbetsgruppen

Boka föreläsning

Digital föreläsning
om friskfaktorer

Kom igång

Inspirations-
föreläsning för att
starta er
organisations
friskfaktorarbete

Suntarbetslivs stöd i arbetet med friskfaktorer

Friskfaktorsteget

Utbildning för de som
processleder friskfaktorarbetet

Friskfaktorlinjen

Strategisk rådgivning vid behov

Scanna nu för att spara länken

Studio Friskfaktor – lär och inspireras!

suntarbetsliv

